OPENBARING 11
DE LAATSTE OPROEP TOT BEKERING

Inhoud

A. Openbaring 11:1-2. Het meten van de tempel....2
B. Openbaring 11:3-6. De twee getuigen....10
C. Openbaring 11:7-10. Het beest voert oorlog tegen de getuigen....17
D. Openbaring 11:11-13. De opstanding....23
E. Openbaring 11:14. De drie weeën....26
F. Openbaring 11:15-19. Het blazen van de zevende bazuin....26

In hoofdstuk 11 moet Johannes met een meetlat alleen de tempel van God en de gelovigen daarbinnen meten. De buitenste voorhof van de tempel en de stad moet hij niet meten. Die worden 42 maanden lang door de heidenen vertrapt.

In hoofdstuk 11 verkondigen de twee getuigen hun boodschap ook 1260 dagen lang. Dan worden zij gedood. Na 3½ dag staan zij op uit de dood en varen op naar de hemel. Na de opstanding uit de doden breekt het tijdstip voor het laatste oordeel aan.

Het boek Openbaring is niet een geschiedenisboek, maar een apocalyptisch boek[1].

Daarom moeten wij de symbolische of figuurlijke methode van uitleg volgen (11:8).

Hoofdstuk 11 gaat over een visioen over de strijdende Kerk en de triomferende Kerk.

- Vers 1-2 gaat over ‘de tempel van God’ die staat voor de strijdende Kerk en alle uitverkoren gelovigen vóór de wederkomst van Christus. Zij wordt gemeten, dat wil zeggen, is uitverkoren.
- Vers 3-10 gaat over ‘de twee getuigen van God’ die ook staan voor de strijdende Kerk als het getuigende instituut in de wereld vóór de wederkomst van Christus. Zij worden uiteindelijk als instituut op de aarde uitgeroeid door de laatste antichrist.
- Vers 12-19 gaat over ‘de twee getuigen van God’ die uit de dood opstaan en naar de hemel overgebracht worden. Zij staan voor de triomferende Kerk ná de wederkomst van Christus.

‘De tempel’ is een symbool dat de Gemeente/Kerk van de wedergeboren gelovigen uitbeeldt. “U bent de tempel van de levende God”.[2] ‘De voorhof van de tempel’ is een symbool dat de naamchristenen of cultuur-christenen uitbeeldt. Zij zijn mensen die meedoen aan de activiteiten van de Kerk, zonder dat zij wedergeboren zijn[3]. ‘De stad Jeruzalem’ is een symbool dat de ongelovigen en de andere religies in de wereld uitbeeldt.

[1] Apocalyptisch. Gebeurtenissen met betrekking tot het einde van de wereld en de komst van het Koninkrijk van God
[2] 2 Korinthe 6:16
[3] Johannes 3:3; 1 Korinthe 12:13

A. Openbaring 11:1-2. Het meten van de tempel.

De tempel van God.

11:1 En mij werd een meetlat gegeven, die op een staf leek. En de engel was *erbij* komen staan en zei: Sta op en meet de tempel van God, (meet) het altaar en (tel) hen die daarin aanbidden.[4]

Johannes moest een bepaalde symbolische handeling verrichten als teken dat God iets ging doen[5]. Hem werd een meetlat gegeven die eruitzag als een rietstengel. Hij moest het binnenste heiligdom en het heiligdom meten. Het binnenste heiligdom had de vorm van een kubus van 20x20x20 el[6]. Daar stond de ark met een paar cherubs van olijfhout, elk 10 el hoog, bovenop[7]. In het heiligdom stond het reukofferaltaar voor het voorhangsel dat de twee afdelingen van elkaar scheidde. Ook stond er een tafel en de kandelaar met zeven armen.

Het is waarschijnlijk Jezus die hier aan Johannes de opdracht geeft omdat Hij ook in vers 3 spreekt. Dit is de enige keer dat de apostel Johannes *een symbolische handeling*[8] moest verrichten als teken dat God door zijn dienstknechten werkte. In het visioen ziet Johannes 'de tempel van God'. Er wordt niet verwezen naar een of ander stenen gebouw of naar

[4] Και εδοθη μοι καλαμος (ο καλαμος) ομοιος ραβδω (η ραβδος), λεγων, Εγειρε (>εγειρω)(gebiedende wijs, onvoltooid tegenwoordige tijd)
(opstaan) και μετρησον (>μετρεω) (gebiedende wijs, aoristus
tijd) τον ναον του θεου και το θυσιαστηριον
και τους προσκυνουντας (>προσκυνεω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd) εν αυτω.

[5] zie Jesaja 20:1-6; Ezechiël 4:1-8

[6] 1 Koningen 6:20. Een el is ongeveer 44 centimeter.

[7] 1 Koningen 6:23-28

[8] bv. Ezechiël 4:1-12

een specifieke periode in de geschiedenis van Israël. Hij verwijst niet naar de tempel van Salomo of naar de tempel van Zerubbabel[9] of naar enige toekomstige tempel[10].

Hij verwijst naar de Kerk als 'de tempel van God'[11].

De letterlijke tempel van de Joden heeft na de eerste komst van Jezus alle betekenis verloren. Bij de kruisiging werd het voorhangsel van boven tot onder gescheurd[12]. En in 70 n.C. werd deze tempel vernietigd[13]. De boodschap van het Nieuwe Testament was dat God niet in door mensen gemaakte tempels woont[14]! De eerste komst van Christus beëindigde voor altijd de betekenis van een letterlijke tempel[15] met zijn ceremoniële wetten[16] en wijdde *de geestelijke tempel van God* in[17].

- *Toen de Joden de tempel van Jezus' lichaam afbraken (kruisigden), braken zij ook hun oudtestamentische tempelgebouw en de hele ceremoniële wet af.*

---

[9] (1) De tempel van Salomo werd tussen 967-960 v.C. door koning Salomo gebouwd (1 Koningen 6:37-38) en in 586 v.C. door Nebukadnezar vernietigd (2 Koningen 25:9).
(2) De tempel van Ezechiël was een visioen over een toekomstige nieuwe omgang met God. Ezechiël was een lid van een priesterlijke familie en was een van de ballingen die in 597 v.C. gedurende de tweede invasie van Nebukadnezar uit Juda naar Babylon weggevoerd werd. Hij was een profeet voor de ballingen in Babylon van 593 tot 571 v.C. In een visioen kan een mens dingen zien die niet langer bestaan, zoals het visioen van Ezechiël te Babel over de tempel van Salomo in Jeruzalem die door de Babyloniërs in 586 v.C. vernietigd werd. Ezechiëls meten van de tempel in zijn visioen ging niet over de afmetingen van een letterlijk, nieuw tempelgebouw in de toekomst, maar was een visioen over *de toekomstige nieuwe Gemeente van God (vergelijk Ezechiël 43:4 met Efeziërs 2:22 en Ezechiël 47:1 met Openbaring 22:1).*

De boodschap van Ezechiël was dat het innerlijke nieuwe leven van Gods volk (Ezechiël 36:25-27) in nieuwe, uiterlijke vormen uitgedrukt moest worden: in een nieuwe tempel, een nieuw land en in een nieuw volk (Ezechiël 40 tot 48).

(3) De tempel van Zerubbabel. Koning Kores beval in 539 v.C. de tempel te Jeruzalem te herbouwen (Ezra 1:1-2). De Joden verwachtten dat er een prachtige tempel gebouwd zou worden in Jeruzalem gedurende het Messiaanse tijdperk. In 520 v.C., na de terugkeer uit de ballingschap, begonnen Zerubbabel en Jozua (Ezra 5:2) hem te bouwen en in 516 v.C. werd hij voltooid (Ezra 6:15). Later breidde koning Herodes deze tempel uit en verfraaide hem over een periode van 46 jaar (Johannes 2:20) en voltooide hem in 60 n.C. Maar 10 jaar later, in 70 n.C., werden deze tempel en de stad Jeruzalem door de Romeinen onder Titus vernietigd. De Joden hadden de woorden van Jezus moeten begrijpen *dat het nieuwe tijdperk ingeleid werd, niet door de bouw van de tempel, maar door de vernietiging van de tempel (Mattheüs 24:1-3; zie Johannes 2:19-22; Hebreeën 9:8-10)!*

[10] (4) De toekomstige tempel in de bedelingenleer. De aanhangers van de bedelingenleer geloven dat een tempel gebouwd zal worden tijdens de grote verdrukking en na vernietiging weer opgebouwd zal worden in Israël gedurende het zogenaamde duizendjarige vrederijk. Deze leer is ongegrond.

[11] 2 Korinthe 6:16; Efeze 2:22

[12] Mattheüs 27:51

[13] Mattheüs 24:1-2

[14] Handelingen 7:46-50; Handelingen 17:24-25; zie 2 Kronieken 6:18

[15] Hebreeën 9:8-10

[16] Mattheüs 5:17; Efeze 2:14-18; Kolossenzen 2:14,17

[17] zie Johannes 4:23-24; 2 Korinthe 6:16; Efeze 2:22

- *En toen Jezus op de derde dag opstond uit de dood, liet Hij de nieuwtestamentische tempel, 'het Lichaam van Christus' (de Kerk)[18], herrijzen[19].*

Christenen vanuit de Joden en vanuit de heidenen vormen samen de geestelijke tempel van God, gebouwd op het fundament van de apostelen en de profeten[20]. God zelf woont door middel van zijn Heilige Geest in de gelovigen (3:12; 7:15)[21].

Openbaring 11:1 spreekt over *de geestelijke tempel van God* waar aanbidders symbolisch wierook (gebeden) op het brandende altaar brengen (zie 8:3).[22] Het beschrijft de nieuwtestamentische Kerk in termen van oudtestamentische symbolen. Zoals in het hele Nieuwe Testament symboliseert de tempel in dit visioen de Christelijke Kerk met wedergeboren christenen die God in Geest en waarheid aanbidden[23].

Bovendien spreekt de context (11:8) over *de geestelijke betekenis* van de stad Jeruzalem. Daarom gaat het visioen in Openbaring 11:1-14 niet over een historisch tempelgebouw, een historisch Jeruzalem of twee historische getuigen. Het spreekt over de tempel, de voorhof, Jeruzalem en de twee getuigen als *geestelijke werkelijkheden*! Het hele visioen in dit apocalyptische boek heeft geestelijke betekenis, evenals het hele boek Openbaring in tekenen, symbolen en getallen geopenbaard werd (1:1)!

Het meten.

'Meten' betekent hier 'beperken, begrenzen, afbakenen, apartzetten' zodat wat afgescheiden is volkomen veilig en beschermd van alle kwaad blijft (11:1).[24] Het ware volk van God, dat Hem in geest en waarheid aanbidt, wordt als heilig voor God apartgezet en door God beschermd tegenover een onheilige wereld.

De gemeten tempel van God en het getelde (letterlijk: gemeten) volk van God die daarin aanbidden betekent dat het ware volk van God allemaal vóór de grondlegging van de wereld[25] door God uitverkoren zijn, aan Hem behoren en door Hem beschermd worden. Hoewel de strijdende machten van de wereld het volk van God aanvallen en zelfs doden, kunnen zij nooit de zielen van gelovigen aanraken of vernietigen (zie 20:4)[26]. De verlossing van gelovigen staat voor alle eeuwigheid vast[27]! Terwijl de oordelen van God op de goddeloze, onrechtvaardige en onderdrukkende wereld neerkomen, worden de ware christenen beschermd.

---

[18] 1 Korinthe 12:13
[19] Johannes 2:19-21
[20] Handelingen 15:32
[21] 1 Korinthe 3:16; 1 Korinthe 6:19-20; 2 Korinthe 6:16-17; Efeze 2:19-22; 1 Petrus 2:4-5
[22] Het visioen spreekt niet over een *letterlijk* tempelgebouw met *letterlijke* Joodse aanbidders.
[23] 2 Korinthe 6:16; Efeze 2:21-22; 1 Petrus 2:5-6. Het visioen *kan niet* een verwijzing zijn naar een historisch tempelgebouw. Het is nooit voorgekomen dat het hele Jeruzalem en het hele tempelplein in de macht van de heidenen waren, terwijl het binnenste heiligdom en het heiligdom in de macht van Gods volk bleven!
[24] Meten betekent hier niet 'totale vernietiging' (zoals in 2 Koningen 21:13; Jesaja 34:11) en ook niet blijvende verbouwing of hervorming. Meten betekent dat het innerlijke nieuwe leven gestalte moet krijgen in de uiterlijke vormen (Ezechiël 40:2-5; Ezechiël 43:13, enz.). "Wat echt heilig is moet afgezonderd of apart gezet worden van wat gewoon is" (Ezechiël 42:20).
[25] Efeze 1:4-5
[26] Mattheüs 24:24
[27] Johannes 6:37-40; Johannes 10:27-30; Johannes 17:12; Johannes 18:9; Filippenzen 1:6; 2 Timotheüs 2:19

Gelovigen in Christus kunnen wel gedood worden, maar nooit verloren gaan samen met de slechte wereld[28]. "*Er is geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn*"[29]. Jezus zegt, "Uit hen die U Mij gegeven hebt, *heb Ik niemand verloren laten gaan*[30]." Dit is een grote troost voor alle christenen, vooral die vervolgd worden.

Net zoals in Openbaring 7:3-4 alle ware christenen *verzegeld* zijn (144.000) als een teken dat zij uitverkoren zijn, zo is in Openbaring 11:1 de ware Kerk met haar trouwe leden ook door God *gemeten* als een teken dat zij uitverkoren is.

In zowel Openbaring 7 als 11 wordt de nieuwtestamentische Kerk beschreven met de symboliek van de oudtestamentische 'stammen van Israël'[31] en de oudtestamentische 'tempel van Israël'[32].

11:2 En *werp* de buitenste voorhof *naar buiten* (HSV: Maar laat de buitenste voorhof van de tempel erbuiten) en meet die niet, want die is aan de heidenen gegeven. En zij (de heidenen) zullen de heilige stad (Jeruzalem) vertrappen tweeënveertig maanden *lang*.[33]

De buitenste voorhof.

Letterlijk staat er: "En *werp* de buitenste voorhof *naar buiten* en meet die niet", want deze was aan de heidenen gegeven. Het werd 'de voorhof van de heidenen' genoemd omdat vooral heidenen (niet-Joden) daar dieren voor de offeranden verkochten, geld van buitenlandse Joden wisselden en dingen deden die de tempel ontheiligden[34]. Het was niet een plaats waar de ware aanbidders God in geest en waarheid aanbaden[35]. De voorhof van de tempel vormde geen deel van Gods tempel.

Omdat een deel van een gebouw (de buitenste voorhof) niet 'buiten geworpen kan worden', moet de uitdrukking verwijzen naar de mensen die daar zijn. 'Buitenwerpen' betekent om de mensen in de buitenste voorhof van de tempel buiten de Kerk van God te sluiten, uit te werpen. "De Farizeeën wierpen de blindgeborene de synagoge uit."[36] "Doe de kwaaddoener uit uw midden weg."[37] *Hoewel de voorhof letterlijk wel bij het tempelgebouw hoorde, hoorde het geestelijk niet bij de tempel van God*!

De beschrijving van de buitenste voorhof symboliseert mensen, die eruitzien alsof zij bij de tempel van God (met name de Kerk) horen, maar in werkelijkheid zijn ze buitengeworpen (uit de Kerk gesloten). Zij zijn niet echt gelovigen in Jezus Christus. Zij zijn niet echt priesters, liefhebbers, aanbidders of dienaren van God. Zij symboliseren de

[28] Mattheüs 10:16-31; Johannes 3:16
[29] Romeinen 8:1
[30] Johannes 18:9
[31] Galaten 6:16; Jakobus 1:1
[32] 2 Korinthe 6:16; Efeze 2:21-22
[33] και την αυλην (η αυλη)(voorhof) την εξωθεν του ναου εκβαλε (>εκβαλλω) (gebiedende wijs, aoristus tijd)(uitgooien, uitsluiten)) εξωθεν
και μη αυτην μετρησης (>μετρεω)(aanvoegende wijs, aoristus tijd) οτι εδοθη τοις εθνεσιν, και την πολιν την αγιαν πατησουσιν (>πατεω)
(toekomende tijd)(vertrappen) μηνας (ο μην)(maand) τεσσερακοντα (και) δυο.
[34] Johannes 2:14-17
[35] Johannes 4:23-24
[36] Johannes 9:34. εξεβαλον αυτον εξω.
[37] 1 Korinthe 5:13. εξαρατε (>εξαιρω)(gebiedende wijs aoristus actief) τον πονηρον εξ υμων αυτων

ontrouwe leden van de Kerk, *de naamchristenen of cultuurchristenen*. Zij worden niet gemeten. Ze worden buiten Gods volk gesloten, door God verworpen, niet door God beschermd.

God heeft de buitenste voorhof aan de heidenen gegeven. In de oudtestamentische openbaring betekent het woord 'heidenen' de niet-Joodse volken die 'Gods volk' (Israël) verdrukten en vervolgden. Maar *in de nieuwtestamentische openbaring betekent het woord 'heidenen' hier de goddeloze, onrechtvaardige mensen die God niet verheerlijken, de ongelovigen.* In Romeinen 1:24,26,28 geeft God hen vanwege hun ongeloof en goddeloosheid[38] over aan grove seksuele immoraliteit en oogsten zij wat zij zaaien[39].

De grote stad, Jeruzalem.

Het aardse Jeruzalem werd 'de heilige stad' genoemd[40] *omdat de stad vroeger heilig was*. Maar de stad leefde niet in overeenstemming met haar reputatie. Jezus riep bedroefd, "Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild! Zie, uw huis wordt als een woestenij voor u achtergelaten"[41].

En Paulus schrijft, "Deze dingen hebben een zinnebeeldige betekenis: het ene, dat van de berg Sinaï, dat kinderen voortbrengt voor de slavernij, dat is Hagar. Want deze Hagar is de berg Sinaï in Arabië, en komt overeen met *het huidige Jeruzalem, dat met haar kinderen in slavernij is*." De aardse stad in het Midden-Oosten staat symbool voor de mensen[42] die in slavernij aan de wet gevangen zitten. Daarentegen staat 'het Jeruzalem dat boven is' (het hemelse Jeruzalem) symbool voor alle gelovigen, de kinderen van de verbondsbelofte.[43]

Openbaring 11:8 heeft het over "de grote stad, die *in geestelijke (figuurlijke) zin* genoemd wordt Sodom en Egypte, waar ook onze Heere werd gekruisigd." In het boek Openbaring is de uitdrukking 'de grote stad' meestal een verwijzing naar Babylon (14:8; 16:19; 17:18; hoofdstuk 18). *In Gods ogen is de stad Jeruzalem als Babylon, Sodom en Egypte geworden waar de Heer Jezus Christus gekruisigd is.* 'Babylon' is het symbool voor de vijand van Gods volk die het volk vernietigt. 'Sodom' is het symbool voor geestelijke en seksuele immoraliteit. 'Egypte' is het symbool voor politieke en militaire vervolging.

De letterlijke stad Jeruzalem in Palestina was ooit het speciale bezit van de Heere, maar in het boek Openbaring wordt het aardse Jeruzalem het symbool voor de niet-christelijke wereld en zelfs de antichristelijke wereld, de wereld van valse godsdiensten en onderdrukkende machten[44]!

[38] Romeinen 1:18
[39] Galaten 6:7-8
[40] Mattheüs 27:53
[41] Mattheüs 23:37-38
[42] Joden, Moslims en naamchristenen
[43] Galaten 4:24-28; zie Hebreeën 12:22-24
[44] zie Galaten 4:25

De heidenen vertrappen.

In Openbaring 11:2 *geeft God de naamchristenen* vanuit Joodse en niet-Joodse achtergrond *over aan de niet-christenen om door hen vertrapt te worden*. De naamchristenen doen wel alsof zij echte gelovigen zijn, maar zij zaaien ongeloof (zie 2:5; 3:1)[45]. Zij oogsten wat zij zaaien. Zij worden vertrapt door de goddeloze en slechte wereld (11:2).

Het woord 'vertrappen' wordt gebruikt voor het gedrag van een zegevierend leger dat ongedisciplineerd door een stad stormt. Het woord 'vertrappen' houdt onder andere in *verjagen, mishandelen en plunderen*. De heilige stad Jeruzalem, de buitenste voorhof van de tempel en alle mensen daarin zijn door God verworpen en overgeleverd aan de heidenen om met verachting behandeld te worden.

Al in het Oude Testament spraken de profeten letterlijk over de vertrapping van Jeruzalem en de tempel. In 586 v.C. werden Jeruzalem en de tempel door Nebukadnezar uit Babylon vertrapt[46]. In 167 v.C. werden Jeruzalem en de tempel door Antiochus IV Epifanes uit Syrië vertrapt[47]. In 70 n.C. werden Jeruzalem en de tempel door de Romeinen onder Titus vertrapt en vernietigd. De letterlijke stad van Jeruzalem in Palestina zou nooit meer 'de stad van God' zijn[48]; het zou nooit de plaats van het heilige hemelse Jeruzalem innemen!

In het Nieuwe Testament spreekt Jezus geestelijk of figuurlijk over de vertrapping van Jeruzalem door de heidenen[49]. 'De heidenen' zijn hier ook een symbool voor de goddeloze en slechte volken van de wereld. De periode van vertrapping zou beginnen bij de vernietiging van Jeruzalem en de tempel in 70 n.C. kort na de eerste komst van Christus. Deze lange periode eindigt wanneer 'de tijden van de heidenen' vervuld zijn en Jezus Christus is teruggekomen. Dan is het aantal uitverkorenen vol[50].

Het vertrappen van de stad Jeruzalem en de buitenste voorhof van de tempel zijn hier dus figuurlijk bedoeld.

Jezus spreekt in Openbaring 11:2 en 8 geestelijk of *figuurlijk* over het vertrappen van Jeruzalem door de heidenen. Het beeld is van 'de tempel van God' omringd door de voorhof en de stad Jeruzalem. Geestelijk of figuurlijk vertegenwoordigt:

- 'de tempel van God', de gelovigen in Christus uit alle volken
- 'de voorhof van de tempel', de naamchristenen of cultuur-christenen
- 'de stad Jeruzalem' de niet-christenen, de ongelovigen, de andere religies, de onderdrukkers van christenen uit de Joden en de heidenen!

De betekenis van het symbolische beeld is dat de Kerk omsingeld en belegerd wordt door de antichristelijke onderdrukkers en niet-christelijke religies. De voorhof vertegenwoordigt mensen die alleen in naam 'christenen' zijn. Zij worden niet gemeten.

---

[45] 2 Korinthe 13:5
[46] Jesaja 63:18
[47] Daniël 8:13; Daniël 9:26; Daniël 11:31; zie 1 Makkabeeën 1:29-61; 2 Makkabeeën 5:11 tot 6:11
[48] Psalm 48; zie Ezechiël 48:35
[49] Lukas 21:24
[50] Romeinen 11:25

Dat wil zeggen, zij worden buiten de verkiezing en bescherming van God gesloten. De goddeloze en slechte wereld behandelt de pseudochristelijke Kerk (de naamchristenen, cultuur-christenen, christelijke sekten, godsdienstige cult) met verachting en richt grote schade aan[51]. Zij infiltreren in de onbeschermde Christelijke Kerk in naam, vallen die aan en nemen die in bezit. Zij vullen de Christelijke Kerk in naam met hun wereldse ideeën, waarden, praktijken en mensen. Zo verwelkomen de wereldse leden van de Kerk (de naamchristenen) de niet-geestelijke en immorele denkbeelden en gedrag van deze niet-christenen en worden zij gelijkvormig aan de goddeloze en slechte mensen van de wereld.

De historische Christelijke Kerk bestaat uit echte gelovigen (de tarwe) en uit naamchristenen (het onkruid). Alle kerkgenootschappen in de wereld zijn als "Gods akker" (de wereld) waarin God 'het goede zaad' (de kinderen van het Koninkrijk) en de duivel 'het onkruid' (de kinderen van de boze) zaait. *Dus vandaag aan de dag is de Kerk nog een gemengde groep van gelovigen en ongelovigen*[52].

Zo vertegenwoordigen 'de tempel van God', 'het altaar' en 'de mensen die daar aanbidden' *de strijdende Kerk.* De ware Kerk is "niet van de wereld", maar niettemin "in de wereld"[53].

Terwijl de Joden gedurende de oudtestamentische periode geen bescherming in de letterlijke tempel vonden, omdat zij niet naar binnen mochten gaan, vinden de ware christenen (uit zowel Joodse als niet-Joodse achtergrond)[54] echte bescherming binnen de geestelijke tempel van God, dat wil zeggen binnen de echte Christelijke Gemeenschap.

Tweeënveertig maanden.

De periode van 42 (3½ x 12) maanden (11:2; 13:5) is gelijk aan 1260 (42 x 30) dagen (11:3; 12:6) of 3½ (1+2+½) jaar (12:14) [55].

In het Oude Testament in de tijd van de profeet Elia (873-842 v.C.) verschijnt het getal '3½' voor het eerst in
1 Koningen 17:1 (11:6)[56] toen een verschrikkelijke droogte Israël 3½ jaar lang trof[57].

Later in de tijd van Daniël heeft de onderdrukking en vervolging onder koning Antiochus Epifanes (171-167 v.C.) ook niet voor eeuwig geduurd, maar werd plotseling en geheel onverwacht afgebroken[58]. Het getal '½' symboliseert een onverwachte en abrupte afbreking (beëindiging). Hoewel Antiochus, een schaduwbeeld van de antichrist, probeerde om de 3½ jaren van terreur te verlengen naar 4, 5, 6 en uiteindelijk 7 jaren, wat een symbool is voor "eindeloos of de eeuwigheid", werd deze periode onverwacht en abrupt afgebroken in 167 v.C.!

In het Nieuwe Testament werd het getal '3½' *een symbool voor een periode van verdrukking en vervolging die abrupt door God beperkt beëindigd wordt.* Het symboliseert *niet een letterlijke periode van 3½ jaar.* Het boek Openbaring duidt aan *wanneer deze periode begint*

[51] Let op hoe de massamedia soms over de kerk en over sekten spreken.
[52] Mattheüs 13:24-30,36-43
[53] Johannes 17:11,14
[54] zie 1 Korinthe 12:13
[55] zie Daniël 7:25; Daniël 9:27; Daniël 12:7
[56] Lukas 4:25; Jakobus 5:17
[57] Jakobus 5:17
[58] Daniël 7:25; Daniël 9:27; Daniël 12:7

en eindigt. Deze symbolische 3½ jaar periode begint met de eerste komst van Christus (12:5-6) en eindigt met de wederkomst van Christus (11:2-3,11-12,15). Dus, het getal '42 maanden' staat symbolisch voor de lange nieuwtestamentische periode tussen de eerste komst van Christus en zijn wederkomst. Het is letterlijk een heel lange periode, maar omdat het 'geteld' is, wordt deze periode soeverein door God beperkt. Deze periode wordt daarom ook in Openbaring 7:14 'de grote verdrukking' genoemd.

Dus *"de periode van de vertrapping van Jeruzalem door de heidenen" is een symbool voor de hele nieuwtestamentische periode. Ook het getal '42 maanden' of '1260 dagen' of 'een tijd, tijden en een halve tijd' symboliseert deze periode (12:5-6,14 en 11:7-18)*. De periode van de vertrapping van Jeruzalem zal voortduren tot het einde van de eeuwen, dat wil zeggen tot de wederkomst van Christus.

B. Openbaring 11:3-6. De twee getuigen.

De twee getuigen.

In Openbaring 11:1-2 wordt de strijdende Kerk gesymboliseerd door 'de tempel van God'. De gelovigen in de strijdende Kerk zijn de uitverkorenen. In Openbaring 11:3-12 wordt dezelfde strijdende Kerk gesymboliseerd door de 'twee getuigen'. Zij vertegenwoordigen *de strijdende Kerk als een instituut dat door middel van zijn dienaren (ambten) en leden (de heiligen) getuigt/verkondigt gedurende de hele nieuwtestamentische periode vanaf de eerste komst van Christus tot zijn wederkomst*.

11:3 En Ik zal mijn twee getuigen (waarschijnlijk: *gezag/macht en gelegenheid*) geven. Zij zullen profeteren in rouwkleding gekleed twaalfhonderdzestig dagen *lang*.[59]

Het woord '*en*' waarmee Openbaring 11:3 begint, toont aan dat de twee getuigen deel zijn van het hele visioen in Openbaring 11:1-14.

De Persoon die spreekt moet Christus zijn, want Hij spreekt over de twee getuigen als "*mijn* getuigen". Zij getuigen van Jezus Christus (1:2,9,13; 12:11,17; 17:6)[60]. *Echte Bijbelse profetie of verkondiging gaat altijd over 'het getuigenis van Jezus' (19:10), dat wil zeggen, over de openbaring waarvan Jezus de Auteur en de inhoud tegelijk is! Bijbelse profeten spreken nooit 'visioenen uit hun eigen hart'*[61] *en gaan niet "boven hetgeen in de Bijbel geschreven staat"*[62].

[59] και δωσω (toekomende tijd) τοις δυσιν (δυο, δυσι=datief) μαρτυσιν (ο μαρτυς) μου, και προφητευσουσιν (toekomende tijd) ημερας χιλιας διακοσιας εξηκοντα περιβεβλημενοι (>περιβαλλω)(deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd) σακκους (ο σακκος)

[60] zie Johannes 15:27; Handelingen 1:8

[61] Jeremia 23:16-40

[62] 1 Korinthe 4:6.

De getuigen zijn symbolisch een tweetal. Het getal '2' is een symbool voor '*getuigen*'[63] en voor de waarheid spreken in een rechtszaak[64]. Deze getuigen dienen niet als individuen, maar vullen elkaar aan en complementeren elkaar[65]!

Zij getuigen of verkondigen gedurende de hele nieuwtestamentische periode. Dus kunnen 'de twee getuigen' niet verwijzen naar twee aantoonbare historische personen. Het verwijst naar de Kerk als Instituut dat het evangelie en 'heel het raadsbesluit van God'[66] in dié periode verkondigt.

Het bepaalde lidwoord '*de*' (11:3) verwijst naar een bestaande groep die al in de Bijbel bekend is. Dit bewijst Openbaring 11:4 ook. Zoals Jezus de zendelingen twee aan twee uitzond[67] om elkaar in hun taken aan te vullen en te complementeren, zo is de Kerk als getuigend instituut ook zendingsinstituut. Zij heeft een zendingstaak te vervullen gedurende de nieuwtestamentische periode.

Jezus Christus zond vooral de apostelen, de profeten, de evangelisten, de leraren en de herders uit om de boodschap van de Bijbel te verkondigen en om de andere christenen toe te rusten tot het werk van dienstbetoon[68]. Natuurlijk horen alle gelovigen Christus voor de mensen te belijden[69] en tot verantwoording bereid te zijn aan ieder die hun rekenschap vraagt van hun geloof en de hoop die in hen is[70].

Dus *de twee getuigen van Christus vertegenwoordigen de strijdende Kerk als een instituut dat Gods openbaring verkondigt. Het is een machtige zendingsbeweging die functioneert door zijn begaafde en getrouwe dienaren, of zij nu een ambt bekleden of gewoon een gelovige zijn.*

De taak van de strijdende Kerk is om te profeteren, 'het evangelie en heel het raadsbesluit van God te verkondigen'. *Het woord 'profeteren' betekent Gods openbaring in de Bijbel aan alle mensen proclameren*. Het bouwt christenen op, vermaant en vertroost hen[71]. Het leert hen en spoort hen aan in de waarheid[72].

De getuigen zijn in rouwkleding (zak) gekleed. Zij weeklagen[73] over de zonden en de laatste komende oordeelsdag. Zij roepen mensen op tot bekering en geloof[74].

De twaalfhonderdzestig dagen.

De 1260 dagen is gelijk aan 42 maanden of 3½ jaar en is een symbool voor de lange periode tussen de eerste komst (en troonsbestijging) van Christus (12:5-6) en zijn wederkomst (en laatste oordeelsdag) (11:2-3,15,18). Het laatste gedeelte van deze nieuwtestamentische

[63] Lukas 10:1
[64] Mattheüs 18:16
[65] Mattheüs 19:4-6; Johannes 4:36-38; 1 Korinthe 3:5-10
[66] Handelingen 20:24,27
[67] Lukas 10:1
[68] Efeze 4:11-12
[69] Mattheüs 10:32
[70] 1 Petrus 3:15-16
[71] 1 Korinthe 14:3
[72] 1 Korinthe 14:31 A Greek-English Lexicon of the New Testament, Bauer, Arndt, Gingrich
[73] Genesis 37:34; Jeremia 4:8; Jeremia 49:3
[74] Mattheüs 11:21

periode zal symbolisch '3½ dag' (11:9) duren. *De '3½' dag is een symbool voor de korte periode van de grote verdrukking kort voor de wederkomst van Christus (11:9,11; 20:7-9)*[75].

Terwijl een beleg van een stad gewoonlijk in termen van 'maanden' uitgedrukt wordt, wordt getuigen in termen van 'dagen' uitgedrukt, omdat getuigen een dagelijkse taak is. Evenals in het boek Daniël duidt het getal '3½' een periode van verdrukking en vervolging aan die niet eindeloos doorgaat, maar onverwacht en abrupt afgebroken wordt. De '½' symboliseert een onverwachte en abrupte afbreking (beëindiging). De Kerk als een getuigend instituut zal doorgaan tot kort voor de wederkomst van Christus[76].

De twee olijfbomen, de twee kandelaars.

11:4 Zij (de twee getuigen) zijn de twee olijfbomen en/dat is de twee kandelaars, die voor de God van de aarde staan.[77]

In Openbaring 11:3-4 is het beeld anders dan in Zacharia 4.

Zacharia 3:1-9 beschrijft het 4de visioen in het boek Zacharia.

God toonde aan Zacharia: Jozua de hogepriester. Hij stond voor de Engel van de Heere met vuile kleren. De Engel van de Heere vertegenwoordigde de HEERE zelf. De satan stond aan de rechterkant van de hogepriester en klaagde Jozua aan. Maar de Engel beval dat de vuile kleren van Jozua uitgetrokken moesten worden en dat hem feestkleren aangetrokken moesten worden. De oudtestamentische hogepriester was een schaduwbeeld van de nieuwtestamentische Hogepriester Jezus Christus die op één dag (Goede Vrijdag) de zondeschuld en smaad van zijn volk zou wegnemen en aan ieder gelovige 'bruiloftskleding' zou geven[78].

Zacharia 4:1-14 beschrijft het 5de visioen.

God toonde aan de profeet de herstelde kandelaar met zeven armen. Daarboven was een olievaatje met zeven toevoerbuisjes naar de zeven lampen. Twee olijfbomen, elk aan een kant van de kandelaar, vulden het olievaatje door middel van twee gouden buisjes met olie.

Dit was een oudtestamentisch schaduwbeeld van de nieuwtestamentische Gemeente die tot stand zou komen, niet door menselijke kracht of door geweld, maar door de Heilige Geest.[79] De herbouw van de tweede tempel zou onder leiding van de gouverneur Zerubbabel geschieden en 'de sluitsteen van de tempel' zou de voltooiing van de bouw van de tempel garanderen. De zeven kringen op de sluitsteen symboliseren zeven ogen en symboliseren dat de tempelbouw onder het toezicht van God Zelf staat[80]. 'De twee olijfbomen' symboliseerden hier de twee gezalfden, Jozua en Zerubbabel, door wie God

---

[75] zie Mattheüs 24:21-22
[76] Mattheüs 24:14
[77] ουτοι εισιν αι δυο ελαιαι (η ελαια)(olijfboom) και αι δυο λυχνιαι (η λυχνια) (kandelaar)(zie 1:20) αι ενωπιον του κυριου της γης
εστωτες (>ιστημι)(deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd).
[78] Mattheüs 22:11-12
[79] Zacharia 4:6
[80] Zacharia 3:9; Jesaja 28:16; Mattheüs 21:42; Openbaring 5:6

zijn volk na de terugkeer uit de ballingschap zou herstellen. Zij zouden elke tegenstand overwinnen en het doel bereiken door hun afhankelijkheid van de Heilige Geest.

Zacharia spreekt *letterlijk* over één kandelaar met twee olijfbomen aan weerszijden. Openbaring 11:4 spreekt echter *figuurlijk* over 'de twee olijfbomen' als twee kandelaars. Zowel de twee olijfbomen als de twee kandelaars zijn beelden van 'de twee getuigen'. Zij zijn in staat om te getuigen vanwege de zalving door de Heilige Geest[81]. Zij verspreiden het licht van Jezus Christus in en door het evangelie[82].

Evenals 'de tempel van God'[83], 'de voorhof' en 'de grote stad' in Openbaring 11 *figuurlijk* zijn, zo zijn 'de twee getuigen' ook *figuurlijk* bedoeld. Zoals andere voorbeelden in Openbaring worden ook 'de twee getuigen' met oudtestamentische beelden beschreven. *Het gaat over twee getuigen die niet letterlijk Jozua en Zerubbabel of Elia en Mozes zijn. Zij zijn gezalfde dienaren zoals Jozua en Zerubbabel en hebben gezag zoals Elia en Mozes*. Hun beschrijving zegt *niet wie* zij zijn, maar eerder *wat voor soort mensen* zij zijn – dienaren van de Heere, vervuld met de Heilige Geest en bekleed met gezag.

De twee getuigen vertegenwoordigen vooral de begaafde en getrouwe dienaren van God, zendelingen en andere leden van de nieuwtestamentische Kerk die instrumenten zijn van Christus om het licht van het evangelie in de wereld te verspreiden in afhankelijkheid van de Heilige Geest en met het gezag en de kracht van de Heilige Geest[84].

Zij 'staan' voor de Heere van de aarde (11:4) als teken dat zij de Heer Jezus Christus dienen die alle macht in de hemel en op de aarde heeft[85]. Het betekent ook dat Hij over hen waakt en elke dag met hen is tot aan de voleinding van de wereld[86]. Hij maakt hun taak effectief en vol betekenis voor de hele aarde. Dit is een grote bemoediging voor christenen!

Het gezag van de twee getuigen.

11:5 En als iemand hun schade wil toebrengen, komt er vuur uit hun mond en *dat* verslindt hun vijanden. En als iemand hun schade wil toebrengen, moet hij op dezelfde manier gedood worden.[87]

De strijdende Kerk en haar dienaren krijgen veel tegenstand. Er zijn naamchristenen, andersoortige gelovigen en werkelijke tegenstanders vanuit de antichristelijke wereld die hen kwaad willen doen.

Figuurlijk gesproken komt er vuur uit de mond van deze getuigen dat hun vijanden verslindt. Dit is een symbool van het gezag en de kracht van hun boodschap.

---

[81] zie Mattheüs 10:19-20; Handelingen 1:8
[82] zie Mattheüs 5:14-16
[83] Waarin het Heilige niet meer gescheiden is van het Heilige der Heiligen
[84] zie Handelingen 6:10
[85] Mattheüs 28:18; Efeze 1:20-22
[86] Mattheüs 28:20
[87] και ει τις αυτους θελει (>θελω)(onvoltooid tegenwoordige tijd) αδικησαι (>αδικεω)(aoristus infinitief), πυρ (το πυρ) εκπορευεται
εκ του στοματος αυτων και κατεσθιει τους εχθρους (ο εχθρος) αυτων και ει τις θεληση (>θελω)(aan voegende wijs aoristus tijd)
αυτους αδικησαι, ουτως δει αυτον αποκτανθηναι.

- God gaf Elia de macht om vuur uit de hemel te doen neerdalen dat de mensen verslond die hem kwamen arresteren[88].
- God maakte zijn woorden in de mond van de profeet Jeremia tot vuur en het arrogante volk van Israël tot hout, zodat het hen zou verteren[89].
- Jezus onderwees mensen als gezaghebbende en niet zoals de Schriftgeleerden[90]. De menigte stond versteld van zijn onderricht[91]. Niemand kon Hem antwoorden en ook durfde niemand Hem vanaf die dag meer iets te vragen[92].
- Stefanus getuigde tegenover de Joden dat God niet in door mensen gemaakte tempels woonde en dat zij verraders en moordenaars van de Messias geworden waren. De tegenstanders waren niet in staat de wijsheid en de Geest, door wie Stefanus sprak, te weerstaan[93].
- En de apostel Paulus zei, “Want al wandelen wij in het vlees, wij voeren geen strijd naar het vlees. De wapens van onze strijd zijn immers niet vleselijk, maar krachtig door God, tot afbraak van bolwerken. Want wij breken *valse* redeneringen af en elke hoogte die zich verheft tegen de kennis van God, en wij nemen elke gedachte gevangen om *die te brengen* tot de gehoorzaamheid aan Christus”[94].
- Daarom, wanneer mensen christenen overleveren aan de vijand, moeten zij niet bezorgd zijn hoe of wat zij spreken moeten, want het zal hun op dat moment gegeven worden wat zij spreken moeten[95].

De tegenstanders en vervolgers van de getuigende Kerk zullen in Gods oordeel komen, hetzij in de calamiteiten die op hen vallen in de heilsgeschiedenis hier op de aarde[96], hetzij in de calamiteit van de eeuwige dood in de hel[97]. Iedereen die probeert om Gods dienaren te schaden, “moet op dezelfde manier gedood worden” (11:5).

Zij zullen uiteindelijk helemaal uit de weg geruimd worden! Zij zullen niet in staat zijn om te ontsnappen, omdat zij geprobeerd hebben het werk van God te vernietigen. Zij hebben geprobeerd mensen weg van Jezus Christus te houden. *Wie de dienaren van Christus verwerpt, verwerpt Christus! En wie Christus verwerpt, verwerpt God die Hem gezonden heeft*[98]! Deze woorden sporen christenen en vooral zendelingen onder andere godsdiensten en volken aan om het Woord van God te blijven verkondigen!

11:6 Zij hebben macht de hemel te sluiten, zodat er geen regen zal vallen in de dagen dat zij profeteren. En zij hebben macht over de wateren om die in bloed te veranderen, en de aarde te treffen met allerlei plagen, zo vaak zij dat willen.[99]

---

[88] 2 Koningen 1:10
[89] Jeremia 5:11-14; zie Jeremia 20:9; 23:29
[90] Mattheüs 7:28-29
[91] Mattheüs 22:33
[92] Mattheüs 22:46
[93] Handelingen 6:10
[94] 2 Korinthe 10:3-5
[95] Mattheüs 10:19
[96] de zeven bazuinen van Gods waarschuwende oordelen
[97] de zeven schalen van Gods finale oordelen
[98] Lukas 10:16
[99] ουτοι εχουσιν τηνεξουσιαν κλεισαι (>κλειω)(aoristus infinitief) τον ουρανον, ινα μη υετος (ο υετος)(regen) βρεχη (>βρεχω)(regenen)

De macht van de twee getuigen wordt beschreven in termen van de macht die God aan de profeet Elia gaf[100]. De droogte in de tijd van koning Achab duurde al 3½ jaar en was een gebeurtenis die Israël nooit zou vergeten[101].

Deze 3½ jaar werd het symbool in het Oude en het Nieuwe Testament voor een periode van onderdrukking en vervolging door de wereld. Het werd het symbool voor wat alle antichristen proberen te doen: namelijk om "bepaalde tijden en de wet te veranderen[102]." Zij proberen één tijd te veranderen in twee tijden en twee tijden in drie tijden en drie tijden in vier tijden, enz. tot zeven tijden (symbolisch voor 'een eeuwigheid'). De boodschap is: elke antichrist die probeert zijn heerschappij door wetteloosheid en macht te verlengen tot zeven tijden, wordt onverwachts en abrupt halverwege afgebroken[103]! Deze periode van 3½ jaar wordt beslist beëindigd wanneer "aan al deze dingen een einde zal komen"[104]. Vergelijk dit met de uitspraak, "Maar in de dagen van de stem van de zevende engel, wanneer die op de bazuin zal blazen, zal ook het geheimenis van God volbracht worden, zoals Hij aan zijn dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft" (10:7). De periode van verdrukking en vervolging zal beslist eindigen wanneer Gods hele plan[105] zijn doel heeft bereikt.

De macht van de twee getuigen wordt ook uitgebeeld in termen van de macht die God aan de profeet Mozes gaf bij de uitvoering van de tien plagen[106]. Deze oudtestamentische gebeurtenissen zijn *voorbeelden*[107] van calamiteiten die de tegenstanders van de strijdende Kerk overkomen.

De getuigen hoeven zich geen zorgen te maken over wat zij moeten spreken en over hoe zij moeten spreken als dat gebeurt, want de Heilige Geest zal door hen spreken[108]. Zij zullen hun getuigenis volbrengen (vers 7). Zij zullen zelfs *grotere dingen doen dan wat Jezus deed*[109]. Bijvoorbeeld:

- Zij zullen hun getuigenis niet beperken tot een klein landje als Israël, maar getuigen in de hele wereld![110]
- Zij zullen niet getuigen voor een paar jaar zoals Jezus deed, maar voor veel meer jaren!

τας ημερας της προφψτειας αυτων, και εξουσιαν εχουσιν επι των υδατων (το υδωρ-ατος)(water) στρε φειν (>στρεφω)(veranderen)

αυτα εις αιμα και παταξαι (>παταssω)(treffen) την γην εν παση πληγη (η πληγη)(plaag, slag) οσακις (zo vaak als+) εαν θελησωσιν

(aanvoegende wijs, aoristus tijd).

[100] 1 Koningen 17:1

[101] 1 Koningen 18:1; Jakobus 5:17-18

[102] Daniël 7:25. Zie ook 2 Thessalonicenzen 2:6-8. Wanneer de wet zijn gezag verliest en de rechters afgeschaft worden, wordt de wetteloze niet meer tegengehouden.

[103] Daniël 7:23-27

[104] Daniël 12:7

[105] dat wil zeggen *verlossing* door de verkondiging van het evangelie én *oordeel* van de bazuinen

[106] Exodus 7:19-21

[107] 1 Korinthe 10:6,11

[108] Mattheüs 1:19-20.

[109] Johannes 14:12,14

[110] Handelingen 1:8

- Zij zullen niet alleen een tiental discipelen maken, maar veel blijvende vrucht dragen[111]. En hun gebeden zullen krachtig en effectief zijn[112].
- Zij zullen het licht van Christus laten schijnen op elk gebied van het leven: scholen, ziekenhuizen, de rechtsstaat, enz.

C. Openbaring 11:7-10. Het beest voert oorlog tegen de getuigen.

De grote verdrukking vertegenwoordigt de vernietiging van de Kerk als Getuigend Instituut.

11:7 En wanneer zij hun getuigenis volbracht hebben, zal het beest dat uit de afgrond opkomt, oorlog met hen voeren en het zal hen overwinnen en hen doden.[113]

De twee getuigen zullen niet eindeloos doorgaan. Het evangelie van genade en van het koningschap van Jezus Christus zal verkondigd worden tot een getuigenis voor alle volken en dan zal het einde komen[114]. Wanneer de mensen blijven weigeren het evangelie te ontvangen, zal God zijn genade onttrekken evenals de verkondiging van het evangelie. Dan zal Hij toelaten dat de machten van de hel de oppermacht op de aarde krijgen.

'Het beest' vertegenwoordigt elke antichristelijke regering en haar koningen (zie 13:1-10). Maar hier vertegenwoordigt het beest de laatste antichristelijke regering en de laatste antichrist (11:7; zie 17:8[115]). De betekenis van deze woorden is: Kort voor de wederkomst van Christus zal de laatste antichrist verschijnen. Hij zal alle mensen die Christus verwerpen in zijn dienst opnemen (zie 20:7-9a). Dit zal 'de grote verdrukking' zijn[116].

Deze woorden kunnen twee dingen betekenen en beiden zijn waar:

- het beest komt *telkens weer* uit de afgrond op om zijn vernietigende werk uit te voeren. Of:
- het beest *komt in dit visioen uit de afgrond op* om zijn finale vernietigende werk uit te voeren.

Zie de beschrijving van de afgrond in Openbaring 9:1-2. Omdat het hier over 'oorlog'[117] tegen de twee getuigen gaat, is dit weer een bewijs dat het niet gaat over twee letterlijke getuigen, maar over het getuigende instituut, de Kerk. Dezelfde Griekse woorden: 'oorlog voeren' en 'hen overwinnen' worden in Openbaring 13:7 gebruikt en verwijzen naar 'alle heiligen', dat wil zeggen naar alle gelovigen in Christus. De laatste antichristelijke regering met haar koning, de laatste antichrist, zal de hele goddeloze en onrechtvaardige wereld ophitsen om oorlog te voeren tegen de Kerk en de verkondiging van het evangelie.

---

[111] Johannes 15:5,8,16
[112] Jakobus 5:16-18; zie Efeze 3:20
[113] και οοταν τελεσωσιν (>τελεω)(aanvoegende wijs, aoristus tijd) την μαρτυριαν αυτων, το θηριον το αναβαινον εκ της αβυσσου ποιησαι (toekomende tijd) μετ αυτων πολεμον και νικησει (toekomende tijd) αυτους και αποκτενει (toekomende tijd) αυτους.
[114] Mattheüs 24:14
[115] 2 Thessalonicenzen 2:3-4
[116] Mattheüs 24:21-22
[117] Grieks: polemos

Dat zal ‘de laatste slag/oorlog’ zijn die ook in de parallelle Bijbelgedeelten in Openbaring genoemd wordt (11:7; 13:7; 16:14,16; 19:19 en 20:8).

De ongelovigen hebben de duisternis liever dan het licht omdat zij hun boze werken willen verbergen[118]. De boodschap van het evangelie en de heilige en rechtvaardige levensstijl van christenen hebben de ongelovigen ‘gekweld’, geïrriteerd, verontrust (11:10). Christenen “werden door alle volken gehaat omwille van de Naam van Christus”[119].

De laatste antichristelijke regering zal de Kerk als een machtig getuigend instituut en grootse zendingsbeweging overwinnen en vernietigen. Hoewel er nog christenen op de aarde zullen zijn bij de wederkomst van Christus[120], zullen veel van hen gemarteld worden en zal de Kerk als zichtbaar instituut weggevaagd worden.

Het beest zal de twee getuigen aanvallen, overwinnen en doden. Gedurende 3½ dag zullen hun dode lichamen openlijk op de straat van de grote stad liggen.[121]

Het aardse Jeruzalem vertegenwoordigt elke stad in de ongelovige wereld.

11:8 En hun dode lichamen *zullen liggen* op de straat van de grote stad, die <u>in geestelijke zin</u> genoemd wordt Sodom en Egypte, waar ook onze Heere werd gekruisigd.[122]

Het officiële en openbare getuigenis van de Strijdende Kerk als getuigend instituut zal het zwijgen opgelegd worden en verstikt worden door de goddeloze en onrechtvaardige wereld. De Strijdende Kerk als getuigend instituut zal symbolisch dood liggen op de straten van de grote stad. De strijdende Kerk als getuigend instituut, namelijk kerkgenootschappen en zendingsorganisaties, zal vernietigd worden, zal verdwijnen. Maar strijdende en getuigende christenen niet!

In het boek Openbaring verwijst ‘de grote stad’ naar Babylon, een grote wereldse stad, die figuurlijk het centrum van de antichristelijke macht en van het koninkrijk van de antichrist zal zijn (17:5).

‘De grote stad’ heeft geen *letterlijke* betekenis, maar wel *figuurlijke* betekenis! In Openbaring 11:8 verwijst de grote stad naar Jeruzalem, de plaats waar de Heere Jezus Christus gekruisigd werd[123]. *De letterlijke stad ‘Jeruzalem’ in het Midden-Oosten is een symbool geworden voor de niet-christelijke en zelfs antichristelijke wereld[124]!*

---

[118] Johannes 3:19-21

[119] Mattheüs 24:9

[120] Lukas 18:8; Mattheüs 24:37-41; 1 Korinthe 15:51-52; 1 Thessalonicenzen 4:17

[121] Als de Kerk als getuigend instituut (kerkgenootschappen en zendingsorganisaties) vernietigd wordt, is het des te dringender individuele gelovigen tot volwassen en functionerende discipelen van Jezus Christus te maken en toe te rusten voor hun werk van dienstbetoon, bv. in een kleine geheime huisgemeente of discipelschap kring.

[122] και το πτωμα (dat wat gevallen ligt, het lijk) αυτων επι της πλατειας (το πλατεια)(straat) της πολεως της μεγαλης, ητις καλεειται onvoltooid tegenwoordige tijd) <u>πνευματικως</u> Σοδομα και Αιγυπτος , οπου και ο Κυριος αυτων εσταυρωθη (>σταυροω) (aoristuspassief)(kruisigen).

[123] Mattheüs 23:37

[124] Toeristen naar Israël dienen dit in gedachten te houden.

Toen Jeruzalem en zijn inwoners Jezus Christus kruisigden, werd de voorheen 'heilige stad' (11:2) net als het onheilige Babylon, het symbool voor de goddeloze en onrechtvaardige machten die altijd in strijd zijn met Gods volk. Jeruzalem werd als 'Sodom', het symbool voor antichristelijke geestelijke en seksuele immoraliteit[125]. En Jeruzalem werd als 'Egypte', het symbool voor antichristelijke politieke en militaire onderdrukking, vervolging, gevangenschap, slavernij en etnische zuivering[126].

In het verleden was Jeruzalem het symbool voor Gods gelovige volk, het bijzondere bezit van de HEERE[127]. Maar vanaf de eerste komst van Christus en zijn kruisiging, werd Jeruzalem:

- het symbool voor de ongelovige Joden en heidenen die Gods volk vervolgen; het symbool voor de vijand van Gods volk, het centrum van het koninkrijk van de antichrist.
- *het symbool voor pseudochristelijke godsdiensten* (waar het christelijke geloof en de leer verwrongen worden)
- *het symbool voor de niet-christelijke godsdiensten en politieke machten*.

Jeruzalem en haar inwoners werden het symbool voor slavernij aan de zonde en aan mensgemaakte wetten[128].

Jeruzalem is niet alleen heidens geworden, maar is *het centrum van de heidense volken* geworden! "Mensen uit de volken, stammen, talen en naties" zijn vertegenwoordigd in de grote stad (11:9-10)! Dus, 'de grote stad' met haar inwoners vertegenwoordigt niet alleen een bepaalde stad in de geschiedenis (zoals Jeruzalem in Palestina), maar 'elke stad in de wereld, elke georganiseerde gemeenschap in de beschaafde wereld[129], elke woonplaats van de mens die voor zichzelf Jezus Christus opnieuw kruisigen en openlijk te schande maken'[130]!

"Ga daarom uit hun midden weg en zonder u af … en raak het onreine niet aan. En Ik (de HEERE) zal u aannemen."[131] "Laten wij dan naar Hem (Jezus Christus) uitgaan buiten de legerplaats (Jeruzalem) en zijn smaad dragen. Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige (het nieuwe Jeruzalem)."[132]

De grote stad symboliseert elke politieke groepering, filosofie of godsdienst:

- die tegen Jezus Christus en zijn Kerk zijn
- die doelbewust doorgaan te zondigen (Gods doel te missen)
- die de Zoon van God vertrappen en het bloed van het verbond (de dood van Christus aan het kruis) verwerpen
- die de Geest, die genade en vergeving aanbiedt, versmaden[133]!

[125] Genesis hoofdstuk 19; Jeremia 23:14, Ezechiël 16:46-47
[126] Exodus 20:2
[127] Jesaja 52:1-3
[128] Galaten 4:25
[129] Morris in "the Drama of Christianity"
[130] Hebreeën 6:6
[131] 2 Korinthe 6:17
[132] Hebreeën 13:13-14
[133] Hebreeën 10:26-29

Hoewel de twee getuigen werkzaam zijn gedurende de hele nieuwtestamentische periode, ligt de nadruk in Openbaring 11 op het getuigenis van de strijdende Kerk gedurende de eindtijd kort voor de wederkomst van Christus.

De moord op de twee getuigen zal een gebeurtenis van universele betekenis zijn. De Kerk als instituut zal in deze goddeloze en onrechtvaardige wereld weggevaagd worden. Hij zal niet langer als een invloedrijke en machtige zendingsorganisatie bestaan. Dit is niet een beeld van twee letterlijke lijken die op straat liggen, maar een beeld van het verscheurde overblijfsel van de Kerk, het levenloze teken van aanbidding en dienstbetoon aan de levende God.

De grote verdrukking zal universeel zijn.

11:9 *De mensen* uit de volken, stammen, talen en naties zullen hun dode lichamen drieënhalve dag zien, en zullen niet toelaten dat hun dode lichamen in het graf gelegd worden.[134]

De Kerk als getuigend instituut zal symbolisch ‘3½ dag’ lang levenloos zijn. Het getal ‘3½’ symboliseert de heel korte periode van ‘de grote verdrukking’ (20:7-9a), waarvan Jezus zegt: “Want dan zal er een grote verdrukking zijn, zoals er niet geweest is vanaf het begin van de wereld, tot nu toe, en zoals er ook nooit meer zijn zal. En als die dagen niet ingekort werden, zou er geen vlees (mens) behouden worden; maar ter wille van de uitverkorenen zullen die dagen ingekort worden.”[135].

Evenals in het boek Daniël symboliseert het getal ‘3½’ een periode van verdrukking en vervolging die niet eindeloos zal doorgaan, maar onverwacht en abrupt afgebroken zal worden.

De goddeloze en onrechtvaardige wereld zal proberen om deze periode te verlengen tot 4, 5, 6 en zelfs 7 dagen, dat wil zeggen tot in alle eeuwigheid. Maar God zal op een soevereine wijze deze periode beperken en tot een onverwacht en abrupt einde brengen. De grote verdrukking zal niet eindeloos doorgaan. God zal op een soevereine wijze ingrijpen zodat zijn genade en barmhartigheid zullen triomferen.

Jezus leerde dat de periode van de grote verdrukking “ter wille van de uitverkorenen ingekort zal worden”. De antichrist en zijn volgelingen zullen proberen “de uitverkorenen – als het mogelijk zou zijn - te misleiden”. Maar God zij dank is het *onmogelijk de uitverkorenen te misleiden*[136]! Dit is een grote bemoediging voor christenen!

11:10 En zij die op de aarde wonen, zullen zich over hen verblijden, en zullen feest gaan vieren en elkaar geschenken sturen, omdat deze twee profeten hen die op de aarde wonen, *zo* gekweld hadden.[137]

134
και βλεπουσιν εκ των λαων και φυλων και γλωσσων και εθνων το πτωμα αυτων ημερας τρεις και ημισυ (half), και τα πτωματα
αυτων ουκ αφιουσιν (>αφιημι)(laten gaan, wegsturen, cancelen, verlaten)(3de meervoud) τεθηναι (>τιθημι)(aoristus infinitief)
εις μνημα (το μνημα)(graf).

135 Mattheüs 24:21-26

136 Mattheüs 24:24; zie Johannes 6:37,39; Johannes 10:28; Johannes 17:12; Johannes 18:9

Dit gebeurt niet op een bepaalde plek (bv. Jeruzalem), maar gebeurt overal. Alle bewoners zullen neerkijken op de overblijfselen van de Kerk als instituut en de verdwijning van de Kerk als instituut uitbundig vieren. Hun weigering de lichamen te begraven symboliseert hun verachting en haat tegen de Kerk en de Heer Jezus Christus. Zij zullen zelfs de ruïnes van de Kerk in elk land laten staan als een tentoonstelling van hun overwinning over de Kerk.

Zij zullen de christenen behandelen zoals 'goddelozen' behandeld worden: "In die tijd, spreekt de HEERE, zullen zij de beenderen van de koningen van Juda, de beenderen van hun vorsten, de beenderen van de priesters, de beenderen van de profeten en de beenderen van de inwoners van Jeruzalem uit hun graven halen, en ze uitspreiden voor de zon, voor de maan en voor heel het leger (sterren) aan de hemel, die zij hebben liefgehad, die zij hebben gediend, die zij achterna zijn gegaan, die zij hebben geraadpleegd en waarvoor zij zich hebben neergebogen. Die zullen niet verzameld en niet begraven worden: als mest op de aardbodem zullen zij zijn"[138]. De goddeloze en onrechtvaardige wereld zal feest vieren door elkaar cadeaus te sturen omdat zij denken dat zij de evangelieverkondiging het zwijgen opgelegd hebben. Zo zal ook de goddeloze commerciële wereld hieruit winst maken.

Kort voor de wederkomst van Christus zal de Kerk als instituut vernietigd worden en de openbare prediking van het evangelie zal verstommen. Maar dit betekent niet dat er geen christenen meer op de aarde zullen zijn. Christenen zullen op de aarde zijn tot de wederkomst van Christus, omdat zij Christus op de wolken zullen zien komen (1:7) en in de wolken opgenomen zullen worden naar een ontmoeting met de Heere in de lucht[139].

D. Openbaring 11:11-13. De opstanding.

De opstanding uit de dood.

11:11 En na die drieënhalve dag kwam er een levensgeest uit God in hen en zij gingen op hun voeten staan. En grote vrees overviel hen die hen zagen.[140]

In Ezechiël 37:4-5 symboliseert het blazen van levensadem op dode beenderen de opstanding van het volk Israël uit hun sociale staat van doodzijn gedurende de ballingschap[141].

In Openbaring 11:11 symboliseert het komen van de levensgeest uit God in de twee dode getuigen de opstanding van de strijdende Kerk, dat wil zeggen, de lichamelijke opstanding van alle christenen, om de triomferende Kerk te zijn bij de wederkomst van Christus.

---

[137] και αι κατοικουντες επι της γης χαιρουσιν επ αautοις και ευφραινονται (>ευφραινομαι)(onvoltooid tegenwoordige tijd)(zich verheugen,
blij zijn), και δωρα (το δωρον πεμψουσιν)(toekomende
tijd) αλληλοις, οτι ουτοι οι δυο προγηται εβασανισαν (>βασανιζω)(kwellen)
τους κατοικουντας επι της γης.

[138] Jeremia 8:1-2

[139] Mattheüs 24:40a,41a; Mattheüs 25:10; 1 Thessalonicenzen 4:15-17; 2 Thessalonicenzen 1:10

[140] και μετα τας τρεις ημερας και ημισυ πνευμα ζωης εκ του θεου εισηλθεν εν αυτοις, και εστησαν (>ιστημι) επι τους ποδας αυτων,
και φοβος μεγας επεπεσεν(>επιπιπτω) επι τους θεωρουντας (>θεωρεω)(toekijken, observeren) αυτους.

[141] Ezechiël 37:11-14

De feestviering van de goddeloze en onrechtvaardige wereld zal van korte duur zijn. Na de symbolische 3½ dag van de grote verdrukking zal de wederkomst plaatsvinden, de lichamelijke opstanding van alle mensen uit de dood (zie 11:11)[142] en de laatste oordeelsdag (6:12-17; 11:15-19; 14:14-20; 16:17-21; 20:9b-15).

De werkwoorden: '*inkomen* van een levensgeest', '*staan* op hun voeten' en '*overvallen* van vrees' staan in de aoristus tijd[143] maar duiden geen handelingen aan die al plaatsgevonden hebben. *Deze werkwoordvorm drukt zekerheid uit! De lichamelijke opstanding is zo zeker dat het beschreven wordt alsof het al plaatsgevonden heeft!* Het feit dat zij op hun voeten staan betekent dat zij volkomen hersteld zijn. De laatste vijand, de lichamelijke dood[144], zal overwonnen zijn en elke christen die ooit geleefd heeft *zal geestelijk en lichamelijk zo volmaakt zijn als de menselijke natuur van Jezus Christus na zijn opstanding!* Zij zullen volkomen genezen en volmaakt getransformeerd zijn!

"Wij zullen Hem gelijk zijn, want wij zullen Hem zien zoals Hij is[145]." "Ons vernederd lichaam zal veranderd worden zodat het gelijkvormig wordt aan zijn verheerlijkt lichaam[146]."

En grote vrees (angst) zal de goddeloze en onrechtvaardige mensen overvallen. Voor hen zal het dan te laat zijn om zich nog te bekeren[147]! Bij de opname van de christenen om Jezus te ontmoeten en te verwelkomen zullen zij achtergelaten worden[148].

De opname van de Gemeente.

11:12 En zij hoorden een luide stem uit de hemel tegen hen zeggen: Kom hier omhoog. En zij gingen omhoog naar de hemel, in de wolk, en hun vijanden keken hen na.[149]

Het woord 'hemel' verwijst hier naar de lucht (zie 11:6; 12:11,3; 16:21)[150], de wolkenlucht[151]. De wederkomst van Christus zal voor iedereen hoorbaar en zichtbaar zijn. Johannes *beschrijft* hier wat Jezus *leerde*[152] en wat Paulus *leerde*[153]! Iedereen die ooit geleefd heeft zal de stem en het bevel van Christus ***horen***[154] en iedereen zal Christus op de wolken ***zien*** komen (1:7; 14:14). Iedereen zal *zien* hoe de hele Kerk (alle gelovigen uit het Oude en Nieuwe Testament) verzameld wordt (14:14-16)[155] en *zien* hoe de

[142] Mattheüs 24:27-31; Johannes 5:28-29; Handelingen 24:15; 1 Korinthe 15:50-54; 1 Thessalonicenzen 4:16-17
[143] Deze drie werkwoorden staan in de aoristus tijd, met de betekenis van 'een futurum exactum' dat zekerheid uitdrukt.
[144] 1 Korinthe 15:26
[145] 1 Johannes 3:2
[146] Filippenzen 3:21; 1 Korinthe 15:42-44
[147] Mattheüs 25:10-13
[148] Mattheüs 24:40-41
[149] και ηκουσαν φωνης μεγαλης εκ του ουρανου λεγουσης αυτους, Αναβατε (gebiedende wijs, aoristus tijd) ωδε (hierheen).
και ανεβησαν (>αναβαινω)(aoristus tijd) εις τον ουρανον εν τη νεφελη, και εθεωρησαν (aoristus tijd)(nakijken,
observeren) αυτους οι εχροι αυτων
[150] Handelingen 2:19
[151] 1 Thessalonicenzen 4:17
[152] Johannes 5:28-29; Mattheüs 13:40-43; Mattheüs 24:37-41; Mattheüs 25:31-46
[153] 1 Thessalonicenzen 4:16-17; 1 Korinthe 15:51-52
[154] Johannes 5:28-29; 1 Thessalonicenzen 4:16
[155] Mattheüs 24:31

Kerk/Gemeente in de lucht opgenomen (weggerukt) wordt om de Heere Jezus Christus te ontmoeten en te verwelkomen. “Hun vijanden keken hen na” (11:12)[156].

Later op diezelfde dag zullen de engelen alle ongelovigen en onrechtvaardigen voor de oordeelstroon van Christus brengen (14:17-20)[157] en dan zal het laatste oordeel voor de rechterstoel van Christus[158] plaatsvinden (11:15-19; 16:17-21; 20:11-15)[159].

De ineenstorting van de huidige aarde.

11:13 En op datzelfde uur vond er een grote aardbeving plaats, en het tiende *deel* van de stad stortte in. En bij die aardbeving werden zevenduizend met name bekende personen gedood. En de overigen werden zeer bevreesd, en gaven eer aan de God van de hemel.[160]

De aardbeving en de instorting van steden zal in datzelfde uur op de laatste oordeelsdag plaatsvinden (6:12-17; 11:13; 16:18).

‘De grote stad’ symboliseert elke stad in de wereld, elke georganiseerde gemeenschap van de beschaafde mens die Christus en zijn Kerk tegenstaat en elk centrum van het koninkrijk van de antichrist (16:19). Alles stort in.

Het getal ‘10’ is een symbool van volledigheid en het getal ‘een tiende’ symboliseert dat het totale vernietigingswerk is begonnen. Het koninkrijk van de antichrist stort in. De finale vernietiging van deze tegenwoordige aarde is begonnen.

‘De namen’ van de mensen die gedood worden zijn vooral van voorname en bekende mensen in het koninkrijk van de antichrist: beruchte autocratische presidenten, beroemde filmsterren, wereldbekende wetenschappers, veel aangehaalde schrijvers, bejubelde voetballers, gevreesde terroristen, enz. Het getal ‘7000’ moet niet letterlijk genomen worden. Symbolisch wijst het naar een groot en volledig getal. *Het getal ‘7’ duidt aan dat Gods daden om mensen te verlossen of te veroordelen absoluut volledig en volmaakt zijn. Het getal ‘1000’ (10x10x10) duidt aan dat Gods daden het volledige aantal mensen op de aarde raken*. De grote stad zal zeker vallen. Het volledige aantal mensen die bestemd zijn bij deze aardbeving vernietigd te worden, zal metterdaad omkomen.

Hoewel de overlevenden van de aardbeving verschrikt zullen zijn, zullen zij toch God verheerlijken. Maar dit betekent niet dat zij zich hebben bekeerd[161].

---

[156] Mattheüs 24:40-41; Mattheüs 25:10-13; 1 Thessalonicenzen 4:17; 2 Thessalonicenzen 1:10. Er zal beslist geen geheime opname van de Gemeente plaatsvinden.

[157] Mattheüs 25:31-33

[158] Mattheüs 25:31; 2 Korinthe 5:10; Openbaring 20:11-12

[159] Mattheüs 25:31-46

[160] Και εν εκεινη τη ωρα εγενετο σεισμος (ο σεισμος)(aardbeving) μεγας, και το δεκατον (tiende) της πολεως επεσεν (aoristus tijd), και απεκτανθησαν (aoristus passief) εν τω σεισμω ονοματα ανθρωπων χιλιαδες επτα, και οι λοιποι εμφοβοι (εμφοβος-ον)(bevreesd) εγενοντο (aoristus tijd) και εδωκαν (aoristus tijd) δοξαν τω θεω του ουρανου.

[161] zie Nebukadnezar in Daniël 4:34,37

Hun lofprijzing komt voort uit angst en bestaat uit terechte erkenning dat God sterker is dan het beest[162]. Zij hadden het getuigenis van de Kerk aangaande Christus verworpen, zij hadden christenen gedood en toch toonden zij geen berouw. Daarom moet de eindafrekening komen en dat zal heel zeker gebeuren!

11:14 Het tweede wee is voorbijgegaan. Zie, het derde wee komt spoedig.[163]

Het tweede wee bestaat uit wereldwijde oorlogen op de aarde tot de finale slag van Armageddon is gestreden. Het derde wee staat op het punt te gebeuren (11:14).

E. Openbaring 11:14. De drie weeën.

Een 'wee' is zowel een waarschuwing als een oproep tot berouw en bekering (9:20-21).

Het eerste wee en het blazen van de vijfde bazuin hebben hetzelfde doel.

De vijfde bazuin kondigt het schadelijke werk van de satan en zijn demonen aan. De martelingen en het vernietigen van mensen duren vijf maanden lang (9:1-12). De satan opent de schacht. Daaruit laat hij demonen met hun verderfelijke activiteiten en invloed los. De demonen jagen schrik aan onder de goddeloze en onrechtvaardige mensen en brengen hen schade toe.

Het tweede wee en het blazen van de zesde bazuin hebben hetzelfde doel (11:14).

De zesde bazuin kondigt het vernietigende werk van oorlogen aan. De oorlogsmachines die zij gebruiken zijn afschuwwekkend. Dit houdt aan gedurende de hele nieuwtestamentische periode (9:13-19). De oorlogen treffen ook de christenen, vooral de laatste oorlog, Armageddon. Deze is gericht tegen Christus en zijn Kerk (11:7; 13:7). Het tweede wee eindigt met de opstanding uit de doden (11:14).

Het derde wee en het blazen van de zevende bazuin hebben hetzelfde doel (11:15-19).

De zevende bazuin kondigt het laatste oordeel aan over alle mensen en de hele schepping.

F. Openbaring 11:15-19. Het blazen van de zevende bazuin.

11:15 En de zevende engel blies op de bazuin en er klonken luide stemmen in de hemel, die zeiden: De koninkrijken van de wereld zijn van onze Heere en van zijn Christus geworden, en Hij zal Koning zijn in alle eeuwigheid.[164]

Dit is het derde wee (11:14). De zevende bazuin kondigt de laatste oordeelsdag aan, die "het geheimenis van God zal volbrengen" (10:7). Het geheimenis van God bestaat uit Gods besluit met betrekking tot de verlossing van alle gelovigen (11:18c) én het oordeel over alle ongelovigen (11:18d). *Wanneer de zevende bazuin geblazen wordt, brengt God de*

[162] Filippenzen 2:9-11

[163] Η ουαι η δευτερα απηλθεν (aoristus tijd). ιδου η ουαι η τριτη ερχεται ταχυ.

[164] Και ο εβδομος αγγελος εσαλπισεν. και εγενοντο φωναι μεγαλαι εν τω ουρανω λεγοντες, Εγενετο (aorist us tijd) η βασιλεια
του κοσμου του κυριου ημων και του Χριστου αυτου, και βασιλευσει (toekomende tijd) εις τους αιωνας των αιωνων.

geschiedenis van de wereld ook hier tot een einde[165]*. De laatste oordeelsdag (11:18ab) wordt niet beschreven, maar wel geïntroduceerd*. En de betekenis daarvan met betrekking tot God (11:17), Christus (11:15), de gelovigen (11:18c) en de ongelovigen (11:18d) wordt aangetoond.

Bij de wederkomst van Christus gebeuren verschillende dingen:

- Jezus Christus zal plotseling en onverwacht, hoorbaar en zichtbaar op de wolken verschijnen (1:7)
- In de laatste slag (oorlog)[166], Armageddon, zal Christus de Overwinnaar blijken te zijn (11:7; zie 12:7-10; 13:7; 16:12-16; 17:14; 19:11-21; 20:7-10)
- Alle doden zullen tegelijk uit de dood opstaan (11:11-12; 20:12) [167]
- De christenen die nog leven bij de wederkomst, zullen in een oogwenk veranderd worden in onvergankelijke, onsterfelijke mensen[168].
- Alle gelovigen in Christus zullen opgenomen worden in de lucht om de Heere te ontmoeten en te verwelkomen[169]
- De rest van de mensheid zal op de laatste dag achtergelaten worden en de verbolgenheid van God en het Lam ondergaan, onder andere door een grote aardbeving (6:15-17; 11:13; 16:17-21) [170].
- Later op diezelfde dag worden ook alle ongelovigen voor de troon van Christus gebracht.[171]
- Jezus Christus zal dan alle gelovigen en ongelovigen oordelen (20:12-15)[172].
- Hij zal ook de tegenwoordige aarde oordelen en volkomen vernieuwen (6:12-14; 20:11; 21:1-5)[173].

Het vieren van het eeuwige koningschap van Christus.

Johannes hoort de stemmen van velen die uit alle macht en met grote vreugde zingen. Het wordt niet gezegd wie ze zijn, maar het zijn waarschijnlijk de stemmen van allen in de hemel: de vier levende wezens, de vierentwintig oudsten, de ontelbare menigte engelen en het volmaakte aantal gelovigen die nu bij Christus zijn (15:2-4; 19:1-8). *De woorden van het loflied staan in de verleden tijd, die de absolute zekerheid van de uitkomst aantoont. Het wordt geuit alsof het al gebeurd is. Johannes hoort hun lofprijzing in zijn geest*.

---

[165] De geschiedenis van de wereld wordt tot een einde gebracht:
- in hoofdstuk 1 tot 3 - door de beloningen die in de zeven brieven beloofd worden
- in hoofdstuk 4-7 - door het visioen over het laatste oordeel in 6:12-17
- in hoofdstuk 8-11- door de aankondiging van het laatste oordeel in 11:15-19.

[166] Grieks: polemos
[167] zie Johannes 5:28-29; Handelingen 24:15
[168] 1 Korinthe 15:52-54
[169] Mattheüs 24:40-41; 1 Thessalonicenzen 4:17; 2 Thessalonicenzen 1:10. 'Opgenomen', weggerukt (12:5).
[170] zie Mattheüs 24:40-41
[171] Mattheüs 25:32. 'Bijeengebracht', verzameld (Mattheüs 13:41).
[172] Mattheüs 25:31-46; 2 Korinthe 5:10; Openbaring 20:11-15
[173] zie Handelingen 3:21; Romeinen 8:19-22; 2 Petrus 3:10-13

Gods Koninkrijk is een *eeuwig* Koninkrijk[174]. God regeert *voor eeuwig*[175]. God heeft gedurende de oudtestamentische periode zijn theocratie in Israël gevestigd totdat zij een eigen koning wilden[176]. In een theocratie regeert God door middel van profeten, priesters en koningen als koning David. Gedurende de nieuwtestamentische periode met de eerste komst van Christus heeft God zijn koningschap of Koninkrijk gevestigd[177] in de harten[178] en levens[179] van alle gelovigen. In zijn Koninkrijk regeert God vooral door middel van zijn Geest, zijn Woord (de Bijbel) en zijn arbeiders in het koninkrijk, bijvoorbeeld de raden van oudsten in kerken. Zijn Koninkrijk is zijn koningschap, heerschappij en soevereiniteit door Christus,[180] over allen en alles. Hij regeert door alle dingen te laten meewerken ten goede voor hen die Hem liefhebben[181]. Hij heerst door voor de kleinste vogel te zorgen[182], door de harten van mensen met voedsel en vreugde te verzadigen[183], door hen het leven, de adem en alle dingen te geven, zelfs een tijd en een plaats om op de aarde te leven[184].

Vóór de wederkomst van Christus is Gods Koninkrijk niet altijd voor mensen duidelijk zichtbaar. Het is nu nog niet duidelijk dat Jezus Christus alle macht in de hemel en op de aarde heeft[185].

Dikwijls lijkt het alsof de satan meer macht dan Christus heeft. *Dingen lijken niet zoals zij in werkelijkheid zijn*. Dat is zo omdat het Koninkrijk van Christus nog bezig is te groeien[186] en ook omdat het Koninkrijk van Christus nog vermengd is met indringers[187].

Maar bij de wederkomst van Christus zal het absoluut duidelijk zijn dat Jezus Christus de Koning van de koningen is en de Heer van de heren (17:14; 19:16). Dan wordt en is zijn heerlijke heerschappij volkomen geopenbaard! Hij zal komen met de volledige en zichtbare almacht van God om christenen in het gelijk te stellen, goddeloze en onrechtvaardige mensen te oordelen en het universum te vernieuwen. Dan zal de volmaakte finale fase van zijn Koninkrijk geopenbaard worden. Hij zal alle volken bezitten[188], zijn heerschappij zal op geen ander overgaan, zijn Koninkrijk zal nooit vernietigd worden[189] en nooit eindigen[190].

---

[174] Psalm 145:13
[175] Psalm 9:7; Psalm 146:10
[176] 1 Samuël 8
[177] Mattheüs 12:28-30
[178] Lukas 17:21
[179] Mattheüs 6:33
[180] Psalm 2:2
[181] Romeinen 8:28
[182] Mattheüs 10:29
[183] Handelingen 14:17
[184] Handelingen 17:24-27
[185] Mattheüs 28:18; Johannes 3:35
[186] Mattheüs 13:31-33
[187] Mattheüs 13:36-41. De indringers zijn symbolisch ‘onkruid’ door de boze gezaaid en zullen tijdens de oogst bij de voleinding van de wereld
afgemaaid worden en in het vuur verbrand worden. Zij zijn “de ‘struikelblokken’ in de wereld en de mensen die de wetteloosheid doen”,
bijvoorbeeld, drugslaboratoria, casino’s, goktenten, loterijen, nachtclubs, pornotheaters, roodlichtdistricten, escortbedrijven, internetkrakers,
industriële dieven, enz.
[188] Psalm 2:7-12
[189] Daniël 7:14
[190] Lukas 1:33

De woorden, “Daarna *komt* het einde, wanneer Hij het koningschap aan God de Vader heeft overgegeven”[191] betekenen niet dat Jezus Christus ophoudt te heersen, maar betekenen dat Hij zijn taak als: Middelaar van de schepping, Middelaar van de verlossing, Middelaar van het oordeel en Middelaar van het koningschap zal overhandigen aan God de Vader. Dan zal de troon “de troon van God en van het Lam” zijn (22:1,3) en het Koninkrijk zal “het eeuwige Koninkrijk van onze Heere en Zaligmaker, Jezus Christus,” zijn[192].

11:16 En de vierentwintig ouderlingen[193], die voor God op hun troon zitten, wierpen zich met hun gezicht *ter aarde* en aanbaden God.[194]

11:17 en zeiden: Wij danken U, Heere, God de Almachtige, die is en die was [‘en die komt’ is een latere toevoeging], omdat U uw grote kracht ter hand hebt genomen en Koning geworden bent.[195]

De vierentwintig oudsten zijn de vertegenwoordigers van de volledige Gemeenschap (Kerk/Gemeente) van Christus in de hemel en ook op de aarde. Zij zijn niet identiek met de Kerk, maar vertegenwoordigen de Kerk. Hun lofprijzing bestaat uit Openbaring 11:17-18.

God wordt niet langer aangesproken als “die komt” (1:4,8; 4:8), omdat Hij na zijn wederkomst al gekomen is, aanwezig is! God heeft zijn grote macht, die voorheen op de aarde niet altijd zichtbaar was, in bezit genomen en heeft nu permanent deze grote macht, zichtbaar gemaakt op de nieuwe aarde. Elke macht die de satan en zijn bondgenoten met Gods toestemming ooit hebben uitgeoefend, is nu van hen afgenomen. God in Jezus Christus is nu de onbetwiste Koning op de nieuwe aarde[196]. Er is geen illusie meer dat de satan en zijn demonen heersen. Het zal overduidelijk zijn dat God in Christus heerst. *Nu is zichtbaar geworden wat alle dingen in wezen al waren.*

De christelijke menigte verheugt zich dat de Heer de top van zijn macht en gezag zichtbaar in het openbaar ten toon stelt! Hij is nu zichtbaar de Heerser in al zijn heerlijkheid!

Het laatste oordeel.

Terwijl alle mensen voor Gods oordeelstroon in de lucht geoordeeld worden[197], zal de tegenwoordige aarde gelijktijdig geoordeeld en vernieuwd worden (20:11-15). “De zon zal verduisterd worden en de maan zal zijn schijnsel niet geven en de sterren zullen van

---

[191] 1 Korinthe 15:24-26
[192] 2 Petrus 1:11
[193] Zie Openbaring 4:4
[194] και αι εικοσι τεσσαρες πρεσβυτεροι (οι) ενωπιον του θεου καθημενοι επι τους θρονους αυτων επεσαν επι τα προσωπα αυτων
και προσεκυνησαν τω θεω
[195] λεγγοντες, Ευχαριστουμεν (onvoltooid tegenwoordige tijd) σοι, κυριε ο θεος ο παντοκρατωρ, ο ων (deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd) και ο ην (onvoltooid verleden tijd), οτι ειληφας (>λαμβανω, ληψομαι, ελαβον, ειληφα)(voltooid tegenwoordige tijd drukt uit dat God deze macht permanent bezit) την δυναμιν σου την μεγαλην και εβασιλευσας (aoristus tijd)
[196] 1 Korinthe 15:24-28
[197] Mattheüs 25:31-33

de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen heftig bewogen worden[198].” “De hemelen zullen met gedruis voorbijgaan en de elementen brandend vergaan”(desintegreren), en de aarde en de werken daarop zullen verbranden” (beter: verdwijnen)[199]. “Hem (Christus bij zijn hemelvaart) moet de hemel ontvangen tot de tijden waarin alle dingen (tot volmaaktheid) worden hersteld”[200].

11:18 En de volken zijn toornig geworden, en uw toorn is voor *eens en voor altijd* gekomen en *daarmee (is gekomen) ook* het tijdstip voor de doden om geoordeeld te worden, en om het loon te geven aan uw dienstknechten, de profeten, en aan de heiligen en aan hen die uw naam vrezen, de kleinen en de groten, en om hen te vernietigen die de aarde vernietigden.[201]

‘De volken’ vertegenwoordigen de goddeloze en onrechtvaardige mensen op de aarde die de God van de Bijbel, zijn Gezalfde (Messias) en zijn boodschap (het evangelie) hebben verworpen. Zij zijn ‘toornig’, beter: ‘arrogant’ geworden. De Septuaginta vertaalt, “Om welke reden zijn de volken arrogant, hoogmoedig onbeschaamd”[202]? In hun razernij hebben zij de ware Christelijke Kerk op de aarde bestreden, verdrukt, vervolgd en vernietigd. Maar nu is Gods rechtvaardige toorn in zijn laatste oordeel op hen gevallen!

Iedereen die ooit geleefd heeft, zal geoordeeld worden (20:12)[203]. Gods dienaren zullen beloond worden en zijn tegenstanders vernietigd.

‘Gods dienstknechten, de profeten’ is een verwijzing naar al Gods medewerkers gedurende de oudtestamentische en de nieuwtestamentische periode. En ‘Gods heiligen’ is een verwijzing naar al de gelovigen in de oudtestamentische en de nieuwtestamentische periode.

De Bijbel erkent niet vier categorieën van mensen die beloond zullen worden: Gods dienaren, Gods profeten, Gods heiligen (de christenen) en (volgens sommige uitleggers) niet-christenen die op een of andere manier Gods Naam ‘gevreesd en geëerd’ hebben. De Bijbel leert niet dat er verlossing buiten Jezus Christus om mogelijk is[204]!

De Bijbel verwijst nooit naar *respectabele niet-christenen*, “de betere klasse van mensen” die (volgens de futurist Larkin) het zogenaamde duizendjarige vrederijk binnen zullen gaan. De Bijbel verwijst niet naar ‘goede’ mensen uit de andere godsdiensten in de

---

[198] Mattheüs 24:29

[199] 2 Petrus 3:10. Grieks: ευρεθησεται<ευρισκω. De negatief + passief betekent (ná degelijke zoeken) ‘niet gevonden worden’, ‘verdwijnen’.

Positief: “onbevlekt/ongeschonden gevonden”. Alles wat de toets van het vuur doorstaat zal blijvend bestaan (1 Korinthe 3:11-15).

[200] Handelingen 3:21. Grieks: αχρι χρονων αποκαταστασεως. “tot de tijden waarin alle dingen (tot volmaaktheid) hersteld worden.”

[201] και τα εθνη ωργισθησαν (>οργιζω)(aoristus tijd)(toornig/boos zijn), και ηλθεν (>ερχομαι. ελευσομαι, ηλθον, εληλυθα)

η οργη σου και ο καιροςτων νεκρων κριθηναι (>κρινω)(aoristus infinitief) και δουναι (aoristus infinitief) τον μισθον τοις δουλοι σου

τοις προφηταις και τοις αγιοις και τοις φοβουμενοις το ονομα σου, τους μικρουςκαι τους μεγαλους, και διαφθειραι (aoristus

infinitief)(vernietigen) τους διαφθειροντας (onvoltooid tegenwoordige tijd)(vernietigen) την γην.

[202] Psalm 2:1-3

[203] Prediker 12:14; Mattheüs 25:31-46; Johannes 5:28-29; 2 Korinthe 5:10

[204] Johannes 14:6; Handelingen 4:12; 1 Timotheüs 2:5

wereld. Buiten Jezus Christus om is niemand 'goed'[205]. Alleen Gods dienaren en Gods volk zullen beloond worden en alle andere mensen zullen verloren gaan.

De mensen die de aarde vernietigen zullen vernietigd worden, maar niet in de zin dat zij ophouden te bestaan. Zij vergaan in de zin van "ijzer dat door roest vergaat en kleren die door motten aangevreten worden"[206]. Hun lichamen en hun geesten (zielen) zullen voor eeuwig in de hel verkeren, waar "hun worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt"[207]. Zij zullen als *eeuwige straf*[208] *het eeuwige verderf*[209] ondergaan, weg van het aangezicht van de Heere en van de heerlijkheid van zijn macht (zijn koninkrijk)[210]. Omdat bij de vernieuwing van alle dingen ook 'de tijd' zal veranderen, kunnen wij ons geen voorstelling maken van het woord 'eeuwig'.

Het symbool van de ark.

11:19 En de tempel van God in de hemel werd geopend en de ark van zijn verbond werd zichtbaar in zijn tempel. En er kwamen bliksemstralen, stemmen, donderslagen, een aardbeving en grote hagel.[211]

Al tijdens de oudtestamentische periode symboliseerde de ark verborgen achter het voorhangsel de tegenwoordigheid en heerschappij van God door middel van zijn geboden[212] zolang er nog geen permanente verzoening voor zonden gedaan was[213]. Na de vernietiging van de tempel in 70 n.C. werd er geen ark meer gemaakt en werd de ark ook niet gemist[214].

Aan het begin van de nieuwtestamentische periode, toen Jezus Christus gekruisigd werd, werd het voorhangsel van boven naar beneden gescheurd als symbool dat iedereen door geloof in Jezus Christus voortaan vrijmoedig in de tegenwoordigheid van God mocht komen[215]. De Heilige Geest woont in iedereen van wie de zonden vergeven zijn. Er is verzoening voor zijn zonden gedaan. De Geest van God leidt en bekwaamt hem.

Terwijl de letterlijke ark vroeger onzichtbaar achter het voorhangsel verborgen was, is de geestelijke ark nu in de hemelse tempel het zichtbare symbool van het verbond dat gebaseerd is op de verzoening van zonden. De ark van Gods verbond in de hemel symboliseert de echte, intieme, volmaakte en eeuwige omgang tussen God en zijn volk[216].

---

[205] Jesaja 64:6; Romeinen 3:10-12
[206] Mattheüs 6:19-20
[207] Markus 9:48
[208] Mattheüs 25:48
[209] ολεθρος (verderf) = niet ophouden te bestaan, maar wel verlies van alles wat het bestaan waarde geeft
[210] 2 Thessalonicenzen 1:9
[211] και ηνοιγη (aoristus tijd) ο ναος του θεου ο εν τω ουρανω, και ωφθη (>οραω, οψομαι, ειδον, εωρακα, ωφθην) (aoristus passief) η κιβωτος
(ark) της διαθηκης αυτου εν τω ναω αυτου . και εγενοντο αστραπαι και φωναι και βρονται και σεισμος και γαλαζα (η γαλαζα)
(hagel) μεγαλα.
[212] Exodus 25:16,22; Exodus 40:3
[213] Galaten 3:19-25
[214] Jeremia 3:16
[215] Mattheüs 27:59; Efeze 2:18; Efeze 3:12; Hebreeën 4:16; Hebreeën 10:19
[216] Hebreeën 7:18-28; Hebreeën 8:7-13

Door het symbool van de ark openbaart God zich aan christenen als de trouwe en genadige God van het verbond.

Voor christenen die verdrukt en vervolgd worden is het visioen over de ark van Gods verbond in de hemelse tempel een grote zekerheid dat God werkelijk tegenwoordig is. Bij de wederkomst van Christus zal God zichzelf aan zijn volk openbaren als de trouwe God van het verbond en zal Hij het verbond realiseren: Hij zal voor eeuwig onder zijn volk wonen (21:3). *Na de wederkomst van Christus zal niets meer bedekt, verborgen of verstoken blijven*. Jezus had al aan zijn discipelen gezegd, “Er is niets bedekt wat niet geopenbaard zal worden, en *er is niets* verborgen wat niet bekend zal worden”[217].

De bliksemstralen, stemmen, donderslagen, een aardbeving en grote hagel.

De verschijnselen van weerlicht en donderslagen symboliseren Gods manifestatie telkens wanneer Hij een openbaring doet. In dit symbool openbaart God zich als de God van toorn over tegenstanders. De ongelovigen en niet-christenen zullen heel zeker geoordeeld worden. Deze bliksemschichten, dreunende stemmen, donderslagen, een grote aardbeving en een enorme hagelbui komen van Gods troon en symboliseren Gods geweldige majesteit, heerlijkheid, macht en gerechtigheid. God gaat “nog eenmaal niet alleen de aarde, maar ook de hemel doen beven ... opdat de dingen die onwankelbaar zijn zouden blijven” (6:12-17)[218].

[217] Mattheüs 10:26; zie 1 Korinthe 13:9-12
[218] Hebreeën 12:26-27; zie Jesaja 2:17-21